

ІМПЛЕТАЦІЯ ESG-СТАНДАРТІВ У ДІЯЛЬНІСТЬ БАНКІВ: ЕКОЛОГІЧНІ, СОЦІАЛЬНІ ТА УПРАВЛІНСЬКІ АСПЕКТИ

Львівський національний університет імені Івана Франка

***Анотація.** Розглянуто основні аспекти інтеграції стандартів ESG у банківську діяльність. Акцентовано увагу на ключових перевагах та викликах, які виникають у процесі впровадження екологічних, соціальних та управлінських принципів.*

Ключові слова: ESG-стандарти, банківська діяльність, сталий розвиток, екологічна відповідальність, соціальні ініціативи, управлінські практики.

IMPLEMENTATION OF ESG STANDARDS IN THE ACTIVITIES OF BANKS: ENVIRONMENTAL, SOCIAL AND MANAGEMENT ASPECTS

Ivan Franko National University of Lviv

***Abstract:** The main components of the competitive environment of an enterprise are considered. Attention is focused on the forces that influence the organization of the competitive environment in the industry.*

Keywords: ESG standards, banking, sustainable development, environmental responsibility, social initiatives, management practices.

У сучасному світі інтеграція принципів сталого розвитку стала одним із основних напрямків стратегічного розвитку фінансових інститутів. Екологічні, соціальні та управлінські стандарти відіграють важливу роль у цьому процесі, сприяючи довгостроковій стійкості, зменшенню ризиків і репутаційним перевагам для банків. Впровадження принципів ESG є стратегічно важливим кроком, який є основою для сталого розвитку та вдосконалення практики управління та фінансів. Дотримання міжнародних та національних стандартів екологічної та соціальної сталості дозволяє ефективно управляти ризиками, сприяє захисту прав людини, адаптації до зміни клімату та забезпеченню гендерної рівності [1].

Незалежна асоціація банків України у співпраці з Національним банком України та Світовим банком проводили заходи, спрямовані на підтримку впровадження ESG-принципів у банківському секторі. Одним із головних питань, яке обговорювалося під час зустрічі, є можливість для банків запровадити свої системи оцінки екологічних та соціальних ризиків у СЕСУ. Було підтверджено, що банки можуть розробляти власні системи, але вони повинні відповідати загальним вимогам FRP і Світового банку. Зокрема, це стосується проєктів ARISE, орієнтованих на сільське господарство та переробку.

Окремо обговорювалося питання можливості врахування масштабів фінансування або характеру діяльності клієнта при оцінці екологічних та соціальних ризиків. Представники Світового банку підтвердили, що обсяг фінансування не є критичним фактором для визначення рівня ризику, оскільки навіть невеликі проєкти можуть мати значний вплив на довкілля чи соціальні стандарти. Важливо оцінювати кожен проєкт окремо, проаналізувавши всі наявні дані, включаючи мету та обсяги фінансування. Необхідно також враховувати характер діяльності клієнта, але тільки в комплексі з іншими факторами [2].

Світовий банк, як основний інвестор, вимагає від банків проведення екологічної та соціальної оцінки клієнтів для надання фінансування, що є обов'язковою умовою. Важливо, що на фінальному етапі впровадження СЕСУ банки повинні погодити свою систему з ФРП на відповідність вимогам Світового банку.

Впровадження екологічних, соціальних та управлінських принципів в українському банківському секторі стає все більш актуальним. Перш за все, українські банки активно інтегрують ці стандарти у

свою діяльність, що сприяє сталому розвитку фінансового сектору та інтеграції країни в європейський економічний простір [3].

АТ «Ощадбанк» є одним із лідерів у реалізації принципів сталого розвитку і активно підтримує екологічні ініціативи, такі як енергозбереження та фінансування «зелених» проектів. Банк впровадив програму з підтримки проектів енергоефективності та надає кредити на встановлення сонячних панелей і термомодернізацію.

АТ КБ «ПриватБанк» активно реалізує соціальні програми, спрямовані на підтримку малого і середнього бізнесу в умовах війни. Серед пріоритетів банку – інвестиції в ініціативи з гендерної рівності, покращення доступу до фінансових послуг у сільській місцевості та підтримка ветеранів.

У фокусі діяльності АБ «Укргазбанк» – співпраця з міжнародними фінансовими організаціями, такими як IFC та Європейський банк реконструкції та розвитку. Завдяки цій співпраці банк фінансує проекти, спрямовані на ефективне використання ресурсів, скорочення викидів CO₂ та розвиток відновлюваних джерел енергії. На сьогодні більше третини кредитного портфеля банку складають зелені позики, що робить його лідером у фінансуванні об'єктів чистої енергетики в Україні.

Підтримка сталого розвитку та прозорості управління є основними складовими стратегії ESG, яку реалізує АТ «Райффайзен Банк». У межах цієї стратегії банк впроваджує безпаперові технології в офісах, що дозволяє зменшити негативний вплив на довкілля.

АТ «ТаскомБанк» дотримується провідних світових практик у впровадженні екологічних, соціальних та управлінських стандартів ESG. Значна увага приділяється інвестиціям у необхідні ресурси для досягнення цілей сталого розвитку та забезпечення відповідності банку стандартам ESG.

Розвиток інноваційних рішень є пріоритетом для АТ «А-Банк». Установа активно впроваджує електронні послуги, що сприяє енергозбереженню та зменшенню використання паперу, а також підтримує благодійні ініціативи для допомоги незахищеним верствам населення.

Екологічні та освітні ініціативи є важливою складовою діяльності АТ «ОТП Банк». Зокрема, банк підтримує інклюзивний бізнес і проекти сталого розвитку, а також спільно з громадською організацією «Батарейки, здавайтеся» реалізує проект зі збору використаних елементів живлення.

Спеціалізуючись на фінансуванні великих інфраструктурних та екологічних проектів, АТ «Укрексімбанк» активно співпрацює з міжнародними донорами. Програми з енергозбереження та декарбонізації є ключовими напрямками такої співпраці.

АТ «Кредобанк» спрямовує зусилля на фінансування проектів із захисту довкілля та розвитку відновлюваної енергетики. У партнерстві з міжнародними організаціями банк залучає «зелене» фінансування, зокрема для енергонезалежності та енергоефективності української економіки. У межах банківського форуму було підписано спільний меморандум із 17 банками України щодо підтримки таких ініціатив.

Варто зазначити, що дотримання ESG-принципів підвищує інвестиційну привабливість банків та сприяє їхній конкурентоспроможності на міжнародному рівні. За даними Світового банку, українські банки, які активно впроваджують принципи сталого розвитку, матимуть кращі позиції для довгострокового успіху та відбудови економіки після війни.

Одним із ключових елементів реалізації ESG-принципів є прозорість у розкритті інформації та взаємодія з усіма зацікавленими сторонами. Такий підхід включає механізми розгляду скарг, оцінку впливу позичальників на довкілля та суспільство, що дає змогу постійно вдосконалювати діяльність банку.

Реалізація стандартів ESG забезпечує значні переваги для банків, зокрема:

- доступ до міжнародних програм і державних ініціатив, що підтримують проекти сталого розвитку, що дозволить клієнтам банку отримувати пільгове фінансування для екологічно та соціально відповідальних ініціатив;
- зниження кредитних ризиків через створення спеціалізованих відділів оцінки екологічних та соціальних ризиків. Виключення з фінансування проектів із високим ступенем ризику сприяє стабільності банку.
- зміцнення репутації, оскільки банки позиціонують себе як відповідальний учасник фінансової системи [5].

Імплементация ESG-стандартів у банківській діяльності супроводжується низкою викликів, з якими стикаються фінансові установи. Зокрема, це стосується формування команд професіоналів, здатних ефективно працювати відповідно до міжнародних ESG-стандартів. Окрім того, складність реалізації відповідних політик, таких як розробка процедур, уніфікація документації та моніторинг

ризиків [6], є трудомістким, але необхідним етапом для досягнення сталого розвитку та інтеграції ESG-принципів у діяльність банків.

Отже, інтеграція ESG-стандартів у банківську діяльність є важливим кроком на шляху до сталого розвитку фінансового сектору. Вона забезпечує економічну, соціальну та екологічну стабільність, сприяє залученню інвестицій та формує довіру серед клієнтів і партнерів. Ефективна реалізація ESG-принципів потребує стратегічного підходу, злагодженої роботи команди та довгострокового бачення розвитку банку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Середюк К. В. Впровадження практики ESG в діяльність українських компаній у воєнний період. URL: http://bses.in.ua/journals/2023/84_2023/8.pdf
2. Українські банки активно впроваджують принципи ESG: підсумки зустрічі НАБУ, НБУ та Світового банку. URL: <https://nabu.ua/ua/ukrayinski-banki-aktivno-vprovadzhuut-printsipi-esg-pidsumki-zustrichi-nabu-nbu.html> (дата звернення 17.01.2025)
3. Вовченко О. ESG-стратегія як основа управління ризиками сталого розвитку в банках // Економіка та суспільство. – 2023. – № 50. – DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-50-85>.
4. Статистика фінансового сектору. Національний банк України URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/sector-financial> (дата звернення 24.01.2025)
5. Як впровадження концепції ESG у банківському секторі сприятиме сталому розвитку та економічному відновленню України. URL: <https://nabu.ua/ua/andriy-gris.html>
6. ESG-ризик у банківській сфері. – KPMG Україна, 2022. – URL: <https://assets.kpmg.com/content/dam/kpmg/ua/pdf/2022/01/esg-risks.pdf> (дата звернення 28.01.2025)

Сарахман Оксана Миколаївна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри облікових технологій та оподаткування, Львівський національний університет імені Івана Франка, Львів, e-mail: sarahman88@ukr.net

Sarakhman Oksana M. - candidate of Economic Sciences, Associate Professor, associate professor, department of Accounting Technologies and Taxation, Ivan Franko National University of Lviv, Lviv, e-mail: sarahman88@ukr.net